

landbouw

adviespool Fryslân

Bokashi en compostering

Vraagstelling:

Een melkveehouder uit Noordwest Friesland wil graag advies over bokashi en compostering op mijn agrarisch bedrijf. LAP-adviseur Joost Mulder heeft deze case in behandeling genomen.

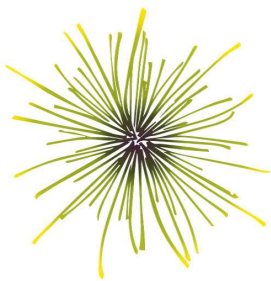
Kansen voor biomassa op de pleats

In algemene zin heb ik toegelicht wat de rol van koolstof in de kringloop kan zijn en dat is ook de hoofdreden van het bezoek geweest. Daarbij hebben we gesproken over het maken van compost versus het maken van bokashi. Het initiatief van Agricycling loopt in Friesland en is een format, waarbij de aanbieder van biomassa en de afnemer gedeeltelijk bediend worden. Tot nu toe is hierbij het idee om op het boerenerf biomassa te verwerken, maar daar de mest die op het bedrijf aanwezig is buiten te laten.

De stallen-excursie die net een dag eerder dan dit gesprek plaatsvond was ook reden om de verwerking van mest hierbij te betrekken. Wat wederom blijkt is dat bij de stal een aantal zaken bij elkaar komen die voor het hele systeem van belang zijn. Puur voor het verwerken van organisch materiaal op een locatie kun je de stal er buiten laten, maar ik zie juist hierdoor de kans om stromen te kunnen combineren. Vanuit de stal heb je een stroom met mest dus o.a. ook stikstof (N) en vocht. Bij organische reststromen van buitenaf heeft de koolstof (C) vaak de overhand.

Op de boerderij is vrij recent een nieuwe stal gebouwd met een dichte sleuvenvloer en diepstrooisel boxen. Hierdoor is de situatie ontstaan, waarbij voor het strooisel een bedding nodig is en ook een dichte vloer waardoor mest en urine beide afgeschoven moeten worden.

Om vanwege emissie en het scheiden van stromen de mest te splitsen zou de afgeschoven mest achter of aan de achterkant van de stal gescheiden kunnen worden. Door een rooster waar de urine en dunne fractie door kan en de mest niet ontstaat daar een splitsing. De urine zal dan in een aparte opslag moeten en de dikke fractie zou achter de stal gemengd kunnen worden met biomassa. Dit kan meteen achter de stal, maar is complex i.v.m. de beschikbare ruimte. Hier zou ook met een transportsysteem gewerkt kunnen worden en dat het elders op het erf gebruikt wordt bij de vaste mest/biomassa opslag.

landbouw

adviespool Fryslân

Strooisel in de ligboxen

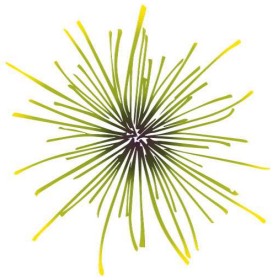
Ze gebruiken nu een mengsel van stro en kalk in de boxen als strooisel. Dit stro en kalk is een input van buitenaf en hier zien wij kans om te sleutelen in de gehele kringloop. Het stro is een gunstige input van koolstof (C), wat welkom is op ieder landbouwbedrijf. De kalk reageert met mest met ammoniakvervluchtiging = N-verlies als gevolg. Door de kalk te vervangen door een gesteentemeel die minder tot weinig calciumcarbonaat (CaCO_3) bevat, maar wel dezelfde hygiëne en comforteigenschappen heeft, ontstaat hier een voordeel. Daarnaast bevat het gesteentemeel nog mineralen en spoorelementen die richting bodemvruchtbaarheid een voordeel leveren.

Bodemanalyse

Een eerder genomen bodemanalyse is kort ter sprake gekomen. Hier is een aantal dingen uit gekomen. Dit is nog een terrein waar hij zelf minder grip op heeft, maar wel interessant vindt. Op een aantal percelen speelt wellicht verdichting een rol en daarnaast de minerale verhoudingen in de bodem. Koolstof is daarin een factor, maar ook bijv. de calcium/magnesium verhouding. Door iets meer calcium t.o.v. de magnesium te brengen is de structuur van de grond ook te beïnvloeden. We hebben afgesproken dat we later dit seizoen een keer het land in gaan om de situatie te bekijken.

Eigen krachtvoer verbouwen

Het thema krachtvoerteelt kwam ook ter sprake, omdat er voor huis een veld met veldbonen is ingezaaid. We hebben gesproken over de mogelijkheden om deze te dorsen en te malen en in een slurf op te slaan. Hiermee pak je de hoogste voederwaarde als concentraat wat zowel eiwit als ook energie bevat. Deze kan droog zonder problemen opgeslagen worden, vanaf 20% vocht adviseer ik deze te behandelen met een zuur om schimmel en toxinen tegen te gaan.

landbouw

adviespool Fryslân

Actiepunten:

- Verdere traject met Pieter van der Valk volgen.
- Nadenken of mest en urine scheiden interessant en inpasbaar is i.c.m. biomassa.
- Kalk in kalk-stro mengsel vervangen door steenmeel voor meer spoorelementen en minder N-verlies.
- In najaar de veldbonen dorsen en meteen op het erf malen en inslurven.
- In voorjaar/zomer het veld in en bodemprofiel bekijken i.c.m. bodemanalyses.

22.027